

Simon Onušič

Predstavitev vere (Credo) in njeni poudarki od Rimskega katekizma do Katekizma katoliške Cerkve. Doktorska disertacija. Mentor Ciril Sorč. Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani, 2014, 428 str.

V disertaciji avtor izhaja iz dejstva, da Cerkev ohranja zaklad vere, ki ga je treba v vsakem času ovrednotiti in posredovati, da s sijajem resnice privabi vse ljudi. Vsebina je mnogokrat predložena na »nov« način, da bi odgovorila na vprašanja nekega določenega časa. Tukaj ima svoje pomembno mesto kateheza in z njo povezani katekizem. Doktorand se je odločil, da sooči in poglobljeno predstavi dva katekizma, ki sta sad dveh pomembnih mejnikov katoliške Cerkve: tridentinskega in drugega vatikanskega koncila. S tem je prispeval pomemben delež k umestitvi veroizpovedi v zgodovinski in v teološki okvir in primerjal teološke in katehetske poudarke posameznih katekizmov. Glavne pozornosti so pri raziskavi narodnih prirejenih izdaj deležne slovenske izdaje posameznih katekizmov (predvsem Japljev katekizem, 1773).

Snov je avtor razdelil na štiri dele: najprej, v prvem delu, pregledno predstavi razodetje kot srce veroizpovedi. Razodetje je sestop Boga in zato ni drugega razodetja. Nadalje je Cerkev varuhinja božjega razodetja in razlagalka Svetega pisma. V drugem delu preiskuje zgodovinske okoliščine in vzroke nastanka katekizmov; tukaj seže nazaj v čas reformacije in tridentinskega koncila ter prvega in drugega vatikanskega koncila, katerih pomembna sadova sta obravnavana katekizma: Rimski katekizem poučuje, pojasnjuje, namenjen je najprej pastirjem, ki so nosilci oznanila. Katekizem katoliške Cerkve pa je namenjen krščanskim skupnostim in ljudem dobre volje. Še več, ta katekizem je sad drugega vatikanskega koncila, zato poudarja odprtost in vabi k dialogu. Cerkev želi odpreti navzven in jo prevetriti. Nagovoriti hoče ves svet. Ne govorimo več o obrambni naravi in ne o prilagajanju Cerkve, ki je »vesoljni zakrament odrešenja«, svetu, ampak o dialogu. Tretji del naloge vsebuje samo predstavitev katekizmov, ko avtor pokaže na specifičnost pristopov. Tukaj avtor poudari pomen slovenskega prevoda Rimskega katekizma. Četrti in najobširnejši del naloge sestavlja predstavitev vere od Rimskega katekizma do Katekizma katoliške Cerkve. Tukaj so prikazani posamezni člani veroizpovedi v njihovi specifičnosti. Veliko truda je vložil avtor v to, da je izluščil in soočil poudarke posameznih katekizmov. Pokazal je na izhodišča in na sadove katekizmov (predvsem Katekizma katoliške Cerkve), ki se razodevajo in »obirajo« v današnjem času. Katekizem katoliške Cerkve pomeni podlago za pripravo novih krajevnih in stanovskih katekizmov. Kmalu po njegovem izidu je namreč nastal Kompendij Katekizma katoliške Cerkve in nato Youcat (Katekizem katoliške Cerkve za mlade).

Avtorju moramo priznati, da se je temeljito poglobil v samo strukturo in vsebino obeh katekizmov in v njuno zakoreninjenost v obdobje in stanje krščanskega oznanila, v katerem sta nastala (avtor je uporabil francosko izdajo katekizma tridentinskega koncila). Upoštevati je moral dokumente cerkvenega učiteljstva, predvsem tridentinskega, prvega vatikanskega in drugega vatikanskega koncila. Prepričan sem, da je naloga koristen prispevek k pastoralno-teološkemu razvoju znanosti v njeni vključenosti v slovenski kulturni prostor. Primerjavo katekizmov bodo lahko uporabili naslednji rodovi teologov, ki bodo nadaljevali raziskovanje te tematike.

Ciril Sorč